

JUECES

(Āēxgacügü i guxchaxũgüarü mexẽẽruũgü)

.....

Nayu ga Yochué

2 ⁶Rü yexguma Yochué íyamugügu ga yema Iraétanüxũgü, rü wüxichigü ga natücumü rü ínixĩ nax nayauxgüäxũcax ga yema norü naane ga nüxna üxũ. ⁷Rü yexguma Yochué maxũxgu rü nüma ga yema Iraétanüxũgü rü mea Tupanaga naxĩnüe rü naxcax namaxẽ. Rü woo ga Yochuéwena rü mea naga naxĩnüe ga yexguma tauta nayueyane ga yema Iraétanüxũgüarü yaxguãxgü ga nüxũ daugüxũ ga yema taxũ ga mexũgü ga Cori ya Tupana naxcax üxũ. ⁸Natürü nüma ga Yochué rü nayu ga yexguma 110 ga taunecü nüxũ yexmagu. ⁹Rü norü naanegutama nayataxgü ga Tima-Chéaraarü íanewa ga Gaáxarü mǎxpũnearü nórtewa üxũ ga Efraíarü naane ga mǎxpũxanexũwa. ¹⁰Rü yexgumarüxũ ta nayue ga yema Iraétanüxũgü ga Yochué maxũxgu maxẽxũ. Rü yemaacü ga yema wixweama buexũ rü tama Cori ya Tupanaxũ nacuaxgü rü tama nagu narüxĩnüe ga yema mexũgü ga Iraétanüxũgücax naxüxũ.

Iraétanüxũgü rü Cori ya Tupanaxũ narüngümae

¹¹Rü nüma ga Iraétanüxũgü rü Tupanapexewa chixexũ naxügu, yerü inanaxügie ga Baáchicünaaxũ nax yacuaxüũgüxũ. ¹²Rü yema duũxũgü rü norü oxigüarü Tupana ga Equítuanewa tüxũ ínguxũxẽécüxũ ínataxgü nax yema duũxũgü ga norü ngaicamagu pegüxũarü tupanagüxũ yacuaxüũgüxũcax. Rü yemaacü Cori ya Tupanaxũ nanuxẽẽgü. ¹³Rü yema duũxũgü ga Iraétanüxũgü rü Cori ya Tupanana nixígachi nax yema togü ga duũxũgüarü tupananetagü ga Baá rü Astartéhicünaaxgüxũ yacuaxüũgüxũcax. ¹⁴Rü yemacax ga nüma ga Cori ya Tupana rü poraäcü yema Iraétanüxũgümaxã nanu rü nüxna nixũ nax yema ingítaaxgüxũ rü norü yemaxũgücax nangĩxgüxũcax, rü yema norü uanügu ga norü ngaicamagu pegüxũ rü guxũguma nüxũ naporamaegüxũcax. Rü nüma ga Iraétanüxũgü rü taxucürüwama nügu ínapoxũgü. ¹⁵⁻¹⁶Rü yexguma norü uanümaxã nügu yadaixchaũxgu ga Iraétanüxũgü, rü nüma ga Cori ya Tupana rü tama nüxũ

narüngüxêê, rü yemacax chixri nüxü
ínanguxuchi yema nümatama ga Cori
namaxã naxueguxüxü. Natürü woo
yema Iraétanüxügüçax ínananguxêê ga
guxchaxügü, natürü yemaétüwa rü nüma
ga Tupana rü Iraétanüxügütanüwa
nanangucuxêê ga âëxgacügü nax yema
ínapoxügüçax norü uanügüna.

¹⁷Natürü nümagü ga Iraétanüxügü rü
tama yema âëxgacügüga naxínüe. Rü
yexgumarüxü ta tama Cori ya Tupanaga
naxínüe, yerü togümare ga tupanagüxü
nicuaxüxügü. Rü woo nüxcüma ga
guxema norü oxigü rü Tupanaarü
mügüga taxínüe, natürü ga nümagü rü
tama norü oxigücümagu naxíxchaü. ¹⁸Rü
yexguma Cori ya Tupana naporaxêëxgu
ga guma Iraétanüxügüarü âëxgacü, rü
nüma ga âëxgacü rü norü duüxügüxü
narüngüxêê, rü tüxü ínanguxüxêê
naxmexwa ga yema tümaarü uanügü.
Yerü nüma ga Tupana rü yexguma tüxü
naxínügu ga nax taxauxexü nagagu ga
yema nax tapoxcuexü, rü nüxü
tangechaütümüxügü. ¹⁹Natürü yexguma
nayuxgu ga guma norü âëxgacü, rü
nümagü ga Iraétanüxügü rü wena
chixexüçax nawoegu rü nanatügüarü
yexera chixexü naxügü rü togümare ga
tupananetagüxü nicuaxüxügü. Rü tama
nüxü narüxoechaü ga yema chixexü nax
naxügüxü, rü tama ínanataxgüchaü ga
nacüma ga chixexü.

.....

Débora rü Bará rü Chícharaxü narüporamaegi

4 ¹Rü yexguma Iraéanecüâxgiarü
âëxgacü ga Aóx yuxguwena, rü
nüma ga Iraéanecüâxgi rü wenaxarü Cori

ya Tupanapexewa chixexü naxügü. ²Rü
yemacax ga nüma ga Cori ya Tupana rü
Iraéanecüâxgiüxü wüxi ga Canaáütanüxü
ga âëxgacü ga Yabfügu áégaxümexewa
nanayexmagüxêê. Rü nüma ga Yabfü rü
íane ga Achúarü âëxgacü nixí. Rü yema
norü churaragüarü âëxgacü rü
Chícharagu naxáéga. Rü nüma ga
Chíchara rü Aroché-gofügu nixí ga
naxáchiüxü. ³Rü nüma ga Yabfü rü nüxü
nayexma ga 900 ga nawexü ga
fiérunaxçax ga dajxwa mexüne (ga
cowaru itügüne). Rü 20 ga taunecü
poraácü Iraéanecüâxgiüchi naxai rü chixri
namaxã inacuçax. Rü yemacax ga yema
Iraéanecüâxgi rü düxwa Cori ya
Tupanaarü ngüxêëçax ínacagié. ⁴Rü
yema ngunexügügu rü wüxi i nge ga
Déboragu áégacü iyixí ga
Iraéanecüâxgiümaxã icuaxcü. Rü ngüma rü
Tupanaarü orearü uruxü iyixí rü Lapidóx
naxmáx iyixí ga ngüma. ⁵Rü ngüma ga
Débora rü wüxi ga cucutüüwa irütooxü,
rü yemacax ga yema cucu rü Déboraarü
cucu nixí ga naéga. Rü yema cucu rü
Efraíanearü máxpúneanewa nayexma ga
Ramá rü Betélarü ngáxüwa. Rü yéma nixí
ga ngüçax naxüxüxü ga Iraéanecüâxgi
nax norü guxchaxügü namexêëgüçax.
⁶Rü wüxi ga ngunexü ga Débora rü
naxçax ingema ga wüxi ga yatü ga Barágu
áégacü ga Abínuáü nane ixücü. Rü nüma
ga Bará rü naxáchiü nagu ga wüxi ga íane
ga Chedégu áégane ga Netaríanewa
yexmane. Rü ngügürügü nüxü: —Cori ya
törü Tupana rü cuxü namu rü ñanagürü
cuxü: “¡Rü Netarítanüxüwa rü
Chaburóütanüxüwa nade i 10,000 i
yatügü, rü yima máxpúne ya Tabúgu
nangutaquexêê! ⁷Rü choma rü tá

nüxna chaxĩnü i Chíchara ya Yabíũarü churaragüarü ãëxgacü nax Chichóũarü ngatexũwa naxũxũcax nax ngẽmaacü norü churaragũmaxã rü nawexũgü (ya cowaru itúgünemaxã) cuxcax nax íyaxüãchixũcax. Natürü i choma ya Cori ya Tupana rü tá cuxũ chanatauxchaxẽxẽ nax cunadaixũcax”, ñanagürü cuxũ ya Tupana —ngĩgürügü. ⁸Rü nüma ga Bará nanangãxũga rü ñanagürü ngĩxũ: —Ngẽma tá chaxũ ega cuma rü ta ngẽma cuxũxgu. Natürü ngẽxguma tama ngẽma cuxũxgu i cumax, rü taxütãma ngẽma chaxũ —ñanagürü ngĩxũ. ⁹Rü yexguma ga ngĩma ga Débora rü inangãxũga rü ngĩgürügü: —Marü name rü cuxũ tá íchixümücü. Natürü ngẽma nax Chíchaxũ nax quimáxũ rü taxütãma cuma nixĩ erü ya Tupana rü wüxi i ngexũmexẽgu tá nixĩ nax naxüãxũ nax yamáaxũcax —ngĩgürügü. Rü yexguma ga ngĩma ga Débora rü Baráxũ íyaxümücü ga ñane ga Chedéwa. ¹⁰Rü yexguma Chedéwa nangugügu, rü nüma ga Bará rü naxcax nangema ga Chaburóũtanüxũgü rü Netarítanüxũgü ga yatügü nax churarawa naxĩxũcax. Rü yemaacü nanangutaquexexẽxẽ ga 10,000 ga yatügü. Rü Débora rü íyaxümücü. ¹¹Rü Chedéarü ngaicamagu ga Chanafũarü castãnatüũgu naxãchiũ ga Ebéx ga wüxi ga Quenéutanüxũ ga natanüxũna ixũgachixũ rü nüxica tóxmagu achiũxũ. Rü nüma ga Ebéx rü guma Moichénaxtũ ga Obátanüxũ nixĩ. ¹²⁻¹³Rü yexguma Chíchara nüxũ cuaxgu ga Bará rü maxpũne ga Tabúwa nax naxũxũ, rü nüma ga Chíchara rü nanangutaquexexẽxẽ ga guxũma ga norü churaragü rü guma 900 ga nawexũ ga

fiérunaxcax (ga cowaru itúgüne). Rü yemagũmaxã Aroché-goíũwa inaxũachi rü ñuxmata ngatexũ ga Chichóũwa nangugü. ¹⁴Rü yexguma ga ngĩma ga Débora rü Baráxũ ngĩgürügü: —Ñuxmawaxi nixĩ namexũ nax Chíchacax quixũxũ, erü nüma ya Cori ya Tupana rü curü churaragüpehexgu tá nixũ, rü tá cuxũ nanatauxchaxẽxẽ nax Chíchaxũ curüporamaexũ —ngĩgürügü. Rü nüma ga Bará rü guma maxpũne ga Tabúwa nayarüxüe namaxã ga yema 10,000 ga norü churaragü. ¹⁵Rü yexguma ga nüma ga Cori ya Tupana rü yema Chícharaarü churaragü ga ixĩmarexũgütanüwa, rü yema churaragü ga ixãwexũxütanüwa, rü ínananguxẽxẽ ga muũ ga yexguma Barámaxã nügü nadaixgu. Rü nümatama ga Chíchara rü nawexũwa ínaxüe, rü yemaacü ñña. ¹⁶Rü yexgumayane ga nüma ga Bará rü yema Chícharaarü churaragüwe rü yema churaragü ga ixãwexũxũwe nange ñuxmata Aroché-Goiũwa nangu. Rü yema ngunexũgu rü taxuxũma ga Chícharaarü churaragü ínayaxü. Rü guxũma nayue. ¹⁷Rü yexgumayane ga nüma ga Chíchara rü Yaé ga Ebéx naxmaxchiũcax ñña, yerü nüma ga Ebéx ga Quenéutanüxũ rü Achúarü ãëxgacü ga Yabíũmaxã namecũma rü nügü narüngũxẽëgü. ¹⁸Rü ngĩma ga Yaé rü Chíchacax iyagó, rü ngĩgürügü nüxũ: —iNuxã chauchiũgu nangaxi, Pa Corix, rü taxucaxma cumuũ! Erü tá cuxna tadaugü —ngĩgürügü. Rü nüma ga Chíchara rü ngĩchiũgu nangaxi. Rü yexma wüxi ga dũxruũmaxã iyadixü. ¹⁹Rü nüma ga Chíchara rü ñanagürü ngĩxũ: —Ílrxaxũ i dexá choxna naxã, erü chitaxawaxüchi! —ñanagürü. Rü

yexguma ga ngĩma ya Yaé rü léche nüxna ixã. Rü wenaxarü iyadüxü. ²⁰Rü nüma ga Chíchara rü ñanagürü ngĩxü: —İlãxgu rüxãüx! Rü ngëxguma duüxü ngéma ne üxgu, rü cuxna nacaxgu rü: “İNataxuma nixi i taxaciü”, ñacuxü tá nüxü! —ñanagürü. ²¹Natürü nüma ga Chíchara rü poraäcü nipa rü yemaçax napexechi. Rü yexgumayane ga ngĩma ga Yaé rü inayaxu ga wüxi ga poruxü rü wüxi ga nai ga ämaguxü ga ngĩpatacuna nagu ngaxü. Rü bexma Chíchara iyexmaxüwa ixü. Rü naerugu inacaxü rü yema poruümaxã yéma iyapocuchi ñuxmata yatopetüxeru rü mairaxüanewa nangu. Rü yemaacü nayu ga Chíchara. ²²Rü yexguma Bará yéma nguxgu ga Chícharaçax nax nadauxü, rü ngĩma ga Yaé rü ngĩchiüwa iyagó ga Baráxü nax nayaxuxüçax. Rü ngĩgürügü nüxü: —İNua naxü nax cuxü chanawéxüçax i ngéma naxçax cudaduxü! —ngĩgürügü. Rü nüma ga Bará rü ngĩchiügu naxücu. Rü yexma Chícharaçax nayangau ga yexma üxü ga mairaxüanewa ipotüeruxü namaxã ga yema nai ga ämaguxü. ²³Rü yemaacü ga yema ngunexügu rü Cori ya Tupana nüxü narüngüxëe ga İraéanecüãxgü nax Canaáütanüxüarü äëxgacü ga Yabfüxü naporamaegüxüçax. ²⁴Rü yexgumacürüwa ga İraéanecüãxgü rü yexeraäcü äëxgacü ga Yabfüxü narüporamaetanü rü ñuxmata yamaçgüã rü nadaia ga guxüma ga norü duüxügü.

Tupana rü Yedeóüçax naca

6 ¹Natürü nüma ga İraéanecüãxgü rü wena Cori ya Tupanapexewa chixexü naxügü, rü yemaçax ga nüma

ya Tupana rü 7 ga taunecü İraéanecüãxgüxü rü Madiáüanecüãxgümexëwa nayexmagüxëxë. ²Rü nüma ga Madiáüanecüãxgü rü niyexeragutanü nax chixri İraéanecüãxgümaxã inacuaxgüxü. Rü yemaçax ga yema İraéanecüãxgü rü Madiáüanecüãxü namuüe, rü maxpünegü ga guxchaxäcü nawa inguxünearü äxmaxügu nicuxgü. ³Rü yexguma İraéanecüãxgü toegügu, rü nüma ga Madiáüanecüãxgü rü Amaléxtanüxügü rü yema duüxügü ga éstewa ne İxü, rü naxçax inayaxüächü. ⁴Rü İraéanecüãxgüarü naanewa nangugü rü guxüma ga tümanetügügu nidaugü rü tümaxünagü nanadai ñuxmata Gáchaarü naanewa nangu. Rü taxuxüma ga İraéanecüãxgüarü ngöxruxü inayaxügüxëxë, rü bai ga carnérugü, rü bai ga wocagü, rü bai ga búrugü ga İyaxügüxü. ⁵Rü yema duüxügü rü muxüchixü ga norü caméyügümaxã inangugü, ñoma munügü i nanetüarü chixexëwa İxürüxü. Rü yexma nachocu namaxã ga norü wocagü, rü napatagü ga naxchaxmünaxçax. Rü guxüma ga yema İraéanewa yemaxü ga nanetügü rü nanaguxëxë. ⁶Rü yemaacü ga yema Madiáüanecüãxgügagu rü İraéanecüãxgü rü taxü ga guxchaxüwa nayexmagü. Rü düxwa Cori ya Tupanaarü ngüxëeçax İnacagü. ⁷⁻⁸Rü yexguma İraéanecüãxgü rü Cori ya Tupanaarü ngüxëeçax İnacagügu nax Madiáüanecüãxgümexëwa İnguxüxüçax, rü nüma ga norü Tupana rü yéma nanamu ga wüxi ga norü orearü uruxü ga ñaxü: —Ñanagürü

ya Cori ya Tupana: “Choma nixĩ ga Equítuanewa pexũ íchagaxũxũ ga ngextá norũ puracütanũxũxũ pexũ íyaxígüxëëxũwa. ⁹Rũ yema Equítuanecũãxmexëwa nax pexũ íchanguxũxëëxũrũxũ, rũ pexũ íchanguxũxëxë naxmexwa ga yema togü ga perũ uanũgü ga pexũ ðajxchaũxũ. Rũ pepexewa íchanawoxũ ga yema duũxũgü, rũ pexna chanaxã ga norũ naane. ¹⁰Rũ pemaxã nüxũ chixu nax choma yixixũ ya perũ Cori ya Tupana chixixũ, rũ ngëmacax taxucaxma norũ tupanagũxũ pemuñe i ngëma Amorëutanũxũgü i ñuxma perũ ngaicamagu áchiũgũxũ. Natürü ga pema rũ tama chauga pexĩñue” —ñanagürü. ¹¹Rũ wüxi ga ngunexũgu rũ Tupanaarũ orearũ ngeruxũ i daxüciãx rũ yéma nangu rũ gumá castaña ga Ófarawa yexmanetũũwa narũto. Rũ gumá castaña rũ Yoá ga Abiechëtanũxũarũ nixĩ. Rũ nũma ga Yedeóũ ga Yoá nane rũ cúacũma trígu ínabugütëxe nawa ga yema nachica ga úba íyapumügũxũwa nax bínu naxügũxũcax. Rũ yéma napuracü nax yemaacü taxucürüwa Madiáũanecũãxgü nüxũ daugũxũcax. ¹²Rũ nũma ga Tupanaarũ orearũ ngeruxũ i daxüciãx rũ Yedeóũcax nangox rũ ñanagürü nüxũ: —Cori ya Tupana rũ cuxũtawa nangexma, Pa Yatü ya Poracü rũ Tama Muũwaxecüx —ñanagürü. ¹³Rũ nũma ga Yedeóũ rũ nanangãxũga rũ ñanagürü: —iChoxũ nangechaxũ, Pa Corix! Rũ ngëxguma chi Cori ya Tupana toxũtawa ngëxmagu ðtũxcüũ toxũ nangupetü i ñaa guxchaxũgü i ñuxma ngëxmaxũ? ¿Rũ ngexũ nixĩ i ngëma norũ pora ga

namaxã naxũxũ ga yema mexũgü ga taxũgü ga torü oxigü nüxũ íxugüchigagũxũ ga yexguma Equítuanewa tũxũ ínanguxũxëëgu? Rũ nũma ya Cori rũ toxna nixũgachi i ñuxmax, rũ Madiáũciũãxgüna toxũ namugü —ñanagürü. ¹⁴Rũ nũma ga Cori ya Tupana rũ Yedeóũxũ nadawenü rũ ñanagürü: —Choma tá cuxũ chaporaxëxë. iRũ ngëma naxũ rũ Madiáũanecũãxmexëwa ínanguxũxëxë i ngëma Iraéanecũãxgü! Rũ choma nixĩ i ngëma cuxũ chamuxũ —ñanagürü. ¹⁵Natürü ga Yedeóũ rũ wena Cori ya Tupanaxũ nangãxũga rũ ñanagürü: —iÑuxmarica choxũ nangechaxũ, Pa Corix! ¿Natürü ñuxacü tá íchananguxũxëxë i Iraéanecũãxgü? Erü guxũma i Manachëtücumüwa rũ chautanũxũgü rũ guxũma i ngëma togüarũ ñaxtũmaewa taxũgü i torü ngëmaxũgüwa. Rũ choma rũ guxũma i chautanũxũgüarũ yexera taxuwama chame —ñanagürü. ¹⁶Rũ nũma ga Cori ya Tupana rũ nanangãxũga rũ ñanagürü: —Choma i Tupana rũ cuxũtawa tá changexma. Rũ taxuchaãcũma tá cunadai i ngëma Madiáũanecũãxgüarũ churaragü —ñanagürü.

²⁵Rũ yematama chũtaxũgu rũ Cori ya Tupana rũ Yedeóũxũ ñanagürü: —Chanaxwaxe i cuyayaxu i wüxi i cunatiarũ woca i yatũxũ rũ ngëma to i woca i yatũxũ i 7 ya taunecü nüxũ ngëxmaxũ. iRũ ngëma taxre i wocamaxã yatúxuchi rũ nagu napogü i ngëma Baáarũ ãmarearũ guchicaxũ i cunatü nawa Baácax yaguxũ i ãmaregü!

iRü ngëxgumarüxü ta natúxuchi rü yawaxëxë i ngëma tupaneneta i Achérachicünaḡā i nainaxçax i ngëma Baáarü āmarearü guchicaxütawa ngëxmaxü! ²⁶Rü ñuxüchi chanaxwaxe i yima maxpúnetapexegu çauxçax cunaxü i wüxi i āmarearü guchicaxü. iRü ngëmawena rü yamāx i ngëma woca i 7 ya taunecü nüxü ngëxmaxü rü çauxçax yagu! iRü ngëma tupanetachicünaḡā i cutúxüxümaxā naxüxüxü! —ñanagürü ga Tupana. ²⁷Rü yexguma ga Yedeóü rü gumeexpüx ga norü duüxüçax naca, rü nanaxü ga guxüma ga yema Cori ya Tupana namaxā nüxü ixuxü. Natürü chütacü nanaxü yerü nanatütanüxüxü namuü, rü nüxü namuü ga yema duüxügü ga guma ñanecüḡax ixügüxü. ²⁸Moxüäcü ga paçmama ga yexguma duüxügü írüdagügu, rü nüxü inayangaugü ga yema Baáarü āmarearü guchicaxü ga yexma ñaxtüanegu yapuächixü rü yexgumarüxü ta ga yema Achérachicünaḡā ga yéma yexmaxü rü nax yawáxü. Rü ñuxüchi yema nachicawa nayexma ga wüxi ga yexwacaxüxü ga āmarearü guchicaxü, rü yemaétiwa nigu ga wüxi ga woca ga yatüxü. ²⁹Rü nügüna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Texé tixi ya yíxema ngexü wagüxe? —ñanagürügü. Rü yexguma muxüguma yadaugüetanügu, rü iyacagüetanüguwena, rü nüxü nacuxgü ga Yedeóü ga Yoá nane nax yixixü. Rü Yoáxütawa naxi rü ñanagürügü nüxü: ³⁰—Ínamuxüchi ya cune erü tá tayamāx! Erü ñaxtügu nanatáe i ngëma Baáarü āmarearü guchicaxü rü ñuxüchi nayawaxëxë i

torü tupana i Achérachicünaḡā —ñanagürügü. ³¹Natürü nüma ga Yoá rü yema duüxügüxü nangäxüga rü ñanagürü: —¿Ëxna pema rü tá ípenapoxü i Baá rü naxçax tá pegü pedai? Rü naxüpa nax yangunexü rü name nixi nax tayuxü i yíxema Baáxü ípoxüxe. Rü ngëxguma chi aixcüma tupana yixixgu i Baá irü nügütama ínapoxü rü tüxü yamá ya yíxema nagu pogüxe i ngëma nachica i nawa naxçax ítanaguxü i āmaregü! —ñanagürü.

.....

³³Rü yexguma ga nüma ga Madiáüanecüḡaxgü rü Amaléxtanüxügü rü yema duüxügü ga éstewaama ne íxü, rü wüxiwa naxi. Rü natü ga Yudáü nichoü rü ngatexü ga Yerégu nayapegü. ³⁴Natürü ga Cori ya Tupanaāxë i Üünexü rü Yedeóümaxā inacux. Rü nüma ga Yedeóü rü carnéruchatacuxregu nicue nax yemaacü naxütawa naxüxüçax ga Abiechétanüxü nax íyaxümicügüāxüçax. ³⁵Rü ñuxmachi duüxügüxü namu nax Manachéticumüçax yacagüexüçax nax nüxü nangüxëgüxüçax. Rü yexgumarüxü ta duüxügüxü namu nax Achéticumü rü Chaburóüticumü rü Netaríticumüçax yacagüexüçax. Rü nümagü rü yéma naxi rü yexma naxítaquexe. ³⁶Rü Yedeóü rü Tupanana naca rü ñanagürü: —¿Taxacüwa tá nüxü chacux nax aixcüma choxü curüngüxëxü nax Iraéanecüḡaxgüxü íchangüxüxëxü, yema cuma chomaxā nüxü quixuxürüxü? ³⁷Rü dücax, rü ngëma nachica i trígu nawa púxügu tá chanachaxa i wüxi i carnéruchaxmüxü i

ããxmüxü. Rü ngëxguma moxü
paxmama cherenamaxã yawaixgu i
ngëma carnéruchaxmüxü, natürü
waixümü rü napaanegu i naciwawa rü
ngëmawa tá nüxü chacuax nax aixcúma
tá choxü curüngüxëxü nax
Iraéanecüãgüxü íchangüxüxëxü, yema
cumatama chomaxã nüxü quixuxürüxü
—ñanagürü. ³⁸Rü yemaacüxüchi ningu.
Rü yexguma paxmama ínadxgu ga
Yedeóü, rü ínanaxãx ga yema
naxchaxmüxü ga ããxmüxü rü wüxi ga
ngáxweacu yema nanamäx ga dexá ga
cherenawa ne üxü. ³⁹Natürü ga Yedeóü
rü Tupanaxü ñanagürüama:
—iTaxütáma chomaxã cunu nax wena
cuxü chacaxxüxü! Natürü ñuxmarica
chanaxwaxe i to i cuaxruxü. Rü ñuxma
rü chanaxwaxe i ngëma
carnéruchaxmüxü rü tá
cunapaxëxëmare natürü i naciwawa rü
cherenamaxã tá cunawaianaxëxë
—ñanagürü. ⁴⁰Rü yema ga chütaxügu
rü Tupana rü yema Yedeóü naxcax
ícaxiüacü nanaxü. Rü moxüäcü
paxmama rü yema carnéruchaxmüxü rü
napamare, natürü ga naciwawa rü
cherenamaxã nawaiane.

Yedeóü nayadexechi ga 300 ga yatügü

7 ¹Rü Yedeóü i ñuxma Yerubaágu
naxüégagüäcü rü wüxigu namaxã
ga guxüma ga yema duüxügü ga
naxütawa yexmagüxü rü ngunetüxü
ínarüdagü. Rü inaxíachi, rü bairawe ga
Aróxwa yexmacüxütagu nayapegü. Rü
yema nachica ga yema
Madiáüanecüãxgü nagu pegüxü rü
Yedeóüarü duüxügü íyapegüxüarü
nórtewaama nayexma ga maxpüne ga

Mórearü tuáchiwa. ²Rü Tupana rü
Yedeóümaxã nidexa rü ñanagürü:
—Ngëma duüxügü i nua cugagüxü rü
namuxüchi. Rü taxucürüwa guxü i
ngëma duüxügü Madiáüanecüãxgümaxã
pegü pedai, erü nüma i ngëma duüxügü
rü tá nagu narüxínüe nax noxrütama
poramaxã nügü ínangüxüxëxü
Madiáüanecüãxgümexëwa. ³iRü
ngëmacax namaxã nüxü ixu i ngëma
duüxügü rü texé ya muüxe rü
tümachiücax tawoegu! —ñanagürü ga
Tupana. Rü yexguma nüma ga Yedeóü
rü yema duüxügümaxã nüxü nixu. Rü
22,000 nachiücax nawoegu, rü 10,000
yéma nayaxüachi. ⁴Natürü nüma ga
Cori ya Tupana rü Yedeóümaxã nüxü
nixuchigüama rü ñanagürü:
—Namuxüchiamatama. íEcü dexáarü
axwa nagagü! Rü ngëma tá cumaxã
nüxü chixu i ngexürüxü tá nixí i cuwe
rüxüxü, rü ngexürüxü tá nixí i
napatacax cumuegutanüxü —ñanagürü.
⁵Rü nüma ga Yedeóü rü dexáarü axwa
nanagagü ga yema duüxügü. Rü nüma
ga Cori ya Tupana rü Yedeóüxü
ñanagürü: —Ngëma duüxügü i
naxmexwa axegüxü ñoma airugü
nadëxcuxüchiüxürüxü rü chanaxwaxe i
nüxrüguma cunachigüxëxë nüxna i
ngëma duüxügü i iyarücaxgütanüächixü
rü dexáchiügu ñäüxgüäcüma axegüxü
—ñanagürü. ⁶Rü yema naxmexwa
axegüxü ñoma airugü
nadëxcuxüchiüxürüxü rü 300 nixí. Rü
guxüma ga yema togü rü dexáchiügu
nañäüxgüäcü naxaxegü. ⁷Rü yexguma
ga nüma ga Cori ya Tupana rü
Yedeóüxü ñanagürü: —Ñaa 300 i
yatügümaxã tá pexü íchangüxüxëxë, rü

tá chanadai i Madiáúanecüâxgü. Rü
guxûma i ngêma togü rü marü name
ínixí —ñanagürü.

.....

**Yedeóü rü Madiáúanecüâxgüxü
narüporamae**

⁹Rü yema ga chütaxûgu rü nûma ga
Cori ya Tupana rü Yedeóüxü namu rü
ñanagürü: —İĖcû curü churaragûmaxâ
Madiáúanecüâxgüçax İpeyaxûâchi! Rü
choma rü tá pexû charüngûxêe nax
nûxü perüporamaegüxüçax —ñanagürü.
.....

¹⁶Rü yexgumatama ga nûma ga
Yedeóü rü tomaepüxtücumügu nayatoye
ga yema 300 ga norü duûxûgü. Rü
carnéruchatacuxre nûxü ninu, rü
ñuxûchi tûxûgü ga aixepewa ixomûáxü
nûxü ninu. ¹⁷Rü nûma ga Yedeóü rü
ñanagürü nûxü: —Ngëxguma ngêma
tórü uanügü İpegüxûarü tocüwawa
changuxgu irü mea choxü perüdaunü!
Rü ngêma chowa nûxü pedauxü rü
ngêma tátama nixí İpexüxü. ¹⁸Rü
ngëxguma choma rü ngêma chowe
rûxîxûmaxâ carnéruchatacuxregu
ticuegügu, rü ngëxguma tá nixí i pema i
peyacuegüxü i perü
carnéruchatacuxregü naxpechinüwa i
ngextâ İnapegüxü i ngêma tórü uanügü.
İRü ñaäcû tá aita pexüe: “Rü Cori ya
Tupanaçax rü Yedeóüçax yigü tadai”,
ñapegüxü tá! —ñanagürü. ¹⁹Rü
yemaacü ga Yedeóü rü yema 100 ga
yatügûmaxâ rü ngâxûcûxü yema
Madiáúanecüâxgü İpegüxûarü
tocüwawa nangugü, ga yexguma nügü
İnaxûchicüügüyane ga yema
dauxûtaegüxü. Rü ñuxmachî ga Yedeóü

rü namücügü rü nagu nicuegü ga norü
carnéruchatacuxregü rü nayapuexêe ga
yema tûxûgü nax nangóüçax ga yema
omüemagü ga yanaxü. ²⁰Rü
yexgumatama ga yema
tomaepüxtücumü rü nagu nicuegü ga
yema carnéruchatacuxregü rü
nayapuexêe ga tûxûgü. Rü norü
toxoxwemexêgu nayana ga norü omügü
ga İyaxuxratanûxü, rü norü
tügünemexêgu nayana ga
carnéruchatacuxregü. “Rü Cori ya
Tupanaçax rü Yedeóüçax yigü tadai”,
ñaxûmaxâ aita naxüe. ²¹Rü nûma ga
İraéanecüâxgü rü Madiáúanecüâxgü
İpegüxûpechinüwatama
nayachaxâchitanü, rü guxûma ga yema
Madiáúanecüâxgüarü churaragü rü aita
naxüeäcûma nibuxmü. ²²Rü
yexgumayane ga yema 300 ga
İraéanecüâxgü rü yexeraäcû
carnéruchatacuxregu nicuegü, rü nûma
ga Cori ya Tupana rü
Madiáúanecüâxgüxü yemagu İnatüexêe
nax nügütanüwatama nügü nadaİxüçax.
Rü yáxûwa nabuxmü ñuxmata
Bexchítaarü İanewa nangugü ga
Cheréraarü İanearü ngaicamána rü togü
rü ñuxmata Abemeúraarü üyeane
nangugü ga Tabáarü ngaicamána.
.....

8 ²²Rü nûmagü ga İraéanecüâxgü rü
Yedeóüxü ñanagürügü: —Ñuxma
nax toxü İcunguxüxêêxü i
Madiáúanecüâxgümexêwa, rü
tanaxwaxe i cuma rü cune rü cutaagü rü
tomaxâ nax İpecuaxgüxü —ñanagürügü.
²³Natürü nûma ga Yedeóü rü
nanangâxü rü ñanagürü: —Tama
chanaxwaxe i choma rüexna chaunegü

nax pemaxã itacuáxũ. Rũ Cori ya
Tupana tá nixĩ ya pemaxã icuácuti
—ñanagürũ.

.....

²⁸Rũ yemaacũ nixĩ ga
Madiáũanecũãxgũ ga
Iraéanecũãxgũmexẽwa nayexmagũxũ rũ
taguma wena daigu naxĩnũexũ. Rũ
yexguma namaxũxgu ga Yedeóũ, rũ
guxũma ga yema naanewa nayexma ga
taãxẽ ga 40 ga tauneciũ, yerũ ga
Iraéanecũãxgũarũ uanũgũ rũ namuũe
nax namaxã nũgũ nadaixũ.

.....

³³Rũ yexguma Yedeóũ yuxguwena, rũ
nũmagũ ga Iraéanecũãxgũ rũ wena
Tupana nixĩgachi. Rũ naguxũraxũxũ
ga Baáchicũnaxãxũ nicuaxũxũgũ, rũ
norũ tupanaxũ nayaxĩxẽgũ ga Baá-berĩ.

.....

Chaũchóũarũ buxchiga

13 ¹Natürũ nũma ga
Iraéanecũãxgũ rũ Cori ya
Tupanapexewa wena chixexũ naxũe, rũ
yemaçax ga Cori ya Tupana rũ
Piritéutanũxũgũmexẽgu nanayixẽxẽ ga
40 ga tauneciũ. ²Rũ Chóraarũ ñanewa
nayexma ga wũxi ga yatũ ga Dáũtanũxũ
ixĩcũ ga Manóagu áegacũ. Rũ guxema
naxmãx rũ taguma taxãxaci yerũ
woetama tangexacũecha. ³Natürũ Cori
ya Tupanaarũ orearũ ngeruxũ i
daxũcũãx rũ ngĩxçax nangox rũ
ñanagürũ ngĩxũ: —Cuma rũ
cungexacũecha, natürũ i ñuxma rũ tá
cuxãxaci rũ tá cuyatũxaci. ⁴iNatürũ
taxũtáma bínu quixaxũ rũexna to i
axchiũ i ngúchiáxũ, rũ taxũtáma taxaci
i Tupanapexewa ãũãchixũ cungõx! ⁵Erũ

cuxũ tá nangexma i wũxi i cune i
tagutáma texé iyoeruxũ, erũ ngẽma
õxchana i naxũpa nax nabuxũ rũ
woetátama Tupanaçax ñaxũxũchi. Erũ
yimá cune tá nixĩ i inaxũgũcũ nax
Iraéanecũãxgũxũ ñanguxũxẽxũ
naxmẽxwa i ngẽma Piritéutanũxũgũ
—ñanagürũ. ⁶Rũ ngĩma ga yema nge rũ
ngĩtemaxã nũxũ iyarũxu rũ ngĩgürũgũ:
—Wũxi i Tupanaarũ orearũ ngeruxũ
chaxũçax nangox. Choma nagu
charũxĩnũgu rũ Tupanaarũ orearũ
ngeruxũ i daxũcũãx nixĩ erũ nana
Tupanaarũ orearũ ngerũraxũxũchi. Rũ
tama nũxna chaca nax ngextá ne
naxũxũ, rũ woo i nũma rũ tama
chomaxã nũxũ nixu i taxaci nax yixixũ i
naéga. ⁷Natürũ ñanagürũ choxũ: “Cuxũ
tá nangexma i wũxi i cune. iRũ
ñuxmacürũwa rũ marũ taxũtáma bínu
quixaxũ rũexna axchiũ i ngúchiáxũ, rũ
taxũtáma taxaci i Tupanapexewa
ãũãchixũ cungõx! Erũ ngẽma õxchana
rũ woetátama Tupanaçax ñxũxũchixũ
nixĩ i naxũpa nax nabuxũ rũ ñuxmatáta
nayux”, ñanagürũ choxũ —ngĩgürũgũ.
⁸Rũ yexguma ga Manóa rũ nayumũxẽ rũ
Cori ya Tupanaxũ ñanagürũ: —Cuxũ
chacãxũ, Pa Corix, nax wena nua
toxçax cunamuxũçax i ngẽma curũ
orearũ ngeruxũ i daxũcũãx nax tomaxã
nũxũ yaxuxũçax i taxaci tá namaxã
taxũ i ngẽma õxchana ixĩrachaũxũ
—ñanagürũ. ⁹Rũ nũma ga Tupana rũ
Manóaxũ nangãxũga, rũ wenaxarũ
naxmãxçax nangox ga yema Tupanaarũ
orearũ ngeruxũ i daxũcũãx ga yexguma
tũmaanewa tayexmayane. Rũ nũma ga
Manóa rũ nataxuma ga yéma. ¹⁰Rũ
yemaçax ga tũma rũ itañaãchi, rũ

tümatecax tayadau rü ñatagürü nüxü:
—Yema to ga ngunexügu nüxü
chadauxü ga Tupanaarü orearü ngeruxü
i daxücüâx rü wenaxarü chauxcax
nangox —ñatagürü. ¹¹Rü nüma ga
Manóa rü inachi rü naxmaxmaxã yema
daxücüâx i Tupanaarü orearü ngeruxü
íyexmaxüwa nabuxmü. Rü nüxna naca
rü ñanagürü: —¿Cuma quixixü ga to ga
ngunexügu choxmacax cungóxü?
—ñanagürü. Rü nüma ga yema
daxücüâx rü nanangãxüga rü ñanagürü:
—Ngü, choma chixí —ñanagürü. ¹²Rü
yexguma ga Manóa rü ñanagürü:
—Ngëxguma yanguxgu i ngëma tomaxã
nüxü quixuxü ¿rü ñuxácü tá
itanayaxëëxü i ngëma buxü? ¿Rü taxacü
tá namaxã taxüxü? —ñanagürü. ¹³Rü
nüma ga Tupanaarü orearü ngeruxü i
daxücüâx rü Manóaxü nangãxü rü
ñanagürü: —Ngëma cuxmaxmaxã nüxü
chixuxü irü naxü i guxüma!
—ñanagürü.

.....

¹⁹Rü nüma ga Manóa rü wüxi ga
chíbxacü niyaxu rü ñuxre ga trígu
nayaxu, rü ñuxüchi wüxi ga nutaétügu
nananugü nax Tupanana ãmare
naxãxücax. Rü yéma Cori ya Tupanacax
nayagu. Rü yexguma ga nüma ga
Tupana rü Manóapexewa rü
naxmaxpexewa nüxü nüxü nadauxëë
ga wüxi ga cuaxruxü ga mexechixü.
²⁰Yerü yexguma yema naxünaarü
guchicaxüwa napuxnagüemagu ga üxü,
rü Manóa rü naxmaxmaxã nüxü
nadaugü ga yema Tupanaarü orearü
ngeruxü i daxücüâx rü guma üxüemagu
daxüwa nax naxüxü. Rü yexguma
yemaxü nadaugügu, rü yexma

nanangücuchitanü. ²¹Rü yema nixí ga
nawa iyacuáxü ga nüxü nax nadaugüxü.
Rü yexgumatama ga nüma ga Manóa rü
düxwa nüxü nicuaxächí ga Tupanaarü
orearü ngeruxü i daxücüâx nax yixixü.
²²Rü nüma ga Manóa rü naxmaxü
ñanagürü: —Ñuxmawaxi rü aixcuma tá
tayue erü Tupanaxü tadaugü
—ñanagürü. ²³Natürü ga tüma rü
tanangãxüga rü ñatarügü: —Ngëxguma
chi Cori ya Tupana tüxü daixchaüxgu rü
taxüchima tüxü nanayaxu i ngëma tóru
ãmare i naxcax iguxü, rü taxüchima
tüxü nanawex i ngëma nüxü idaugüxü,
rü bai chí i tamaxã nüxü yaxuxü i
ngëma ñuxma tamaxã naxunagüxü
—ñatarügü. ²⁴Rü yexguma nabuxgu ga
yema buxü rü Chaüchóügu nanaxüéga.
Rü yexguma yayaxchigügu, rü Tupana
rü poracü nüxü narüngüxëë. ²⁵Rü wüxi
ga ngunexügu ga Chaüchóü ga yexguma
Dáütanüxüarü churagüarü
pegüchicawa naxüxgu ga ñanegü ga
Chóra rü Estaúarü ngãxüwa, rü
Tupanaaxë i Üünexü inanaxügü nax
Chaüchóümaxã inacuáxü.

Chaüchóüarü äxmaxchiga

14 ¹Rü wüxi ga ngunexügu ga
Chaüchóü rü ñane ga Tináxwa
naxü rü yéma ngixü nadau ga wüxi ga
nge ga Piritéutanüxü ixücü. ²Rü
yexguma nachücax natáeguxgux rü
nanatümaxã rü naémaxã nüxü nixu rü
ñanagürü: —Wüxi i nge i Piritéutanüxü
ya ñane ya Tináxwa ngixü
chadauxcúmaxã chingixchaü, rü
chanaxwaxe i nginatümaxã penamexëë
nax ngímaxã chaxãmaxücax
—ñanagürü. ³Natürü tüma ga nanatü rü

naé rü ñatagürügü: —¿Tüxcüü i cuxmaṁ ngĩxne cuyadau natanügu i ngẽma Piritéutanüxügü i tama Tupanaxü cuṁxgüxü? ¿Ëxna itaxuma i nge i nua tatanüwa rü natanüwa i guxüma i ñaa Iraéaneciüṁxgü nax ngĩmaxã cuxãmaxücaṁ? —ñatagürügü. Natürü ga nüma ga Chaüchóü rü tüxü nangãxüga rü ñanagürü: —Natürü ngẽma pacü yixĩ i choxü ngüchaücü rü changĩxwaxecü nax choxmaṁ yixĩxücaṁ —ñanagürü.

⁴Rü tüma ga nanatü rü naé rü tama nüxü tacuṁxgü nax Cori ya Tupana rü woetama yemaacü naxueguãxü, yerü naxcaṁ nadau ga ñuxãcü Piritéutanüxügüna guxchaxü nax naxãxü. Rü yexguma nixĩ ga Iraéaneciüṁxgü ga Piritéutanüxügümexẽwa nayexmagüxü.

⁵Rü yemaacü ga Chaüchóü rü nanatü rü naé rü ñane ga Tináxwa taxĩ. Rü yexguma Chaüchóü guma ñanearü úbanecüwa nanguxgu ga guma ñanepemawa, rü wüxi ga ai ga yexwaca yaxü rü yéma nüxna nayuxu. ⁶Rü yexgumatama ga Cori ya Tupanaãxẽ rü Chaüchóüxü naporaxẽxẽ. Rü ñoma wüxi ga chfbuxacüxü yamáxürüxü rü ngexneãcüma yema aixü nimãx. Natürü ga yema nüxü ngupetüxü rü tama nanatümaxã rü naémaxã nüxü nixu. ⁷Rü ñuxmachĩ ga Chaüchóü rü yema pacü ga nüxü ngüchaücüxütawa naxü rü ngĩmaxã nayarüdexa. ⁸Rü marü ñuxre ga ngunexü ngupetüxguwena, rü yexguma ga Chaüchóü rü wena natáegu nax ngĩmaxã yangĩxücaṁ ga yema pacü, rü ínidau ga yema ai íyamãxüwa. Rü yexma nüxü nayangau ga yema aixüne ga berure nagu üxchiaüxü. ⁹Rü

nanayauxcuchixü ga guma berure, rü nayawechigü. Rü yexguma tüxü iyangauxgu ga nanatü rü naé rü tümamaxã nangau rü tanawegü. Natürü tama tümamaxã nüxü nixu ga yema ai ga yamáxüxünewa nax nayauxãxü. ¹⁰Rü tüma ga nanatü ga Chaüchóü rü ngĩxü ítayadau ga yema pacü nax ngĩmaxã tayamexẽegüxücaṁ ga ngĩrü ngĩchiga. Rü nüma ga Chaüchóü rü nügu naxüchiü naxcaṁ ga ñuxre ga ngextüxücüü ga Piritéutanüxügü yerü woetama yema nixĩ ga nacümagü.

¹¹Natürü nüma ga Piritéutanüxügü rü Chaüchóüxü namuüe rü yemaçax yéma nanagagü ga 30 ga namücügu. ¹²Rü yexguma ga nüma ga Chaüchóü rü yema 30 ga ngextüxücügüxü ñanagürü: —Wüxi i dexa i ëxügüxü tá pexna chaxã nax pema chomaxã nüxü pixuxücaṁ nax taxacüchiga yixĩxü. Rü 7 i ngunexü tá natai i ñaa peta. Rü ngẽxguma ñaa 7 i ngunexügu chomaxã nüxü pixuxgu i taxacüchiga yixĩxü i ngẽma ore i ëxügüxü, rü wüxichigü i pema rü tá pexna chanaxã i wüxi i naxchiru i mexü i línuchinaxcaṁ, rü naétü wüxi i perü petachiru i mexü. ¹³Natürü ngẽxguma tama mea chomaxã nüxü pixuxgu nax taxacüchiga yixĩxü i ngẽma dexa i ëxügüxü rü wüxíechigü i pema rü choxna tá penaxã i wüxi i naxchiru i mexü i línuchinaxcaṁ, rü naétü wüxi i petachiru i mexü —ñanagürü. Rü nümagü rü Chaüchóüxü nangãxügagü rü ñanagürügü: —¡Ëcü tomaxã nüxü ixu i ngẽma dexa i ëxügüxü! Rü toma rü tá mea itarüxĩnue —ñanagürügü. ¹⁴Rü Chaüchóü rü nüxü nixu ga yema dexa ga ëxügüxü rü ñanagürü: —Rü guxema

chibüewa ínaxũxũ ga ñna, rü yíxema poraxewa ínaxũxũ i maixcuraxũ —ñanagürü. Rü tomaepũx ga ngunexũguwena rü nümagü rü tama nüxũ nacuxgü ga taxacũchiga nax yixĩxũ ga yema dexe ga êxũguxũ. ¹⁵Rü yemaacü ga norü ägümücü ga ngunexũgu rü Chaũchóũmaxũ ñanagürügü: —iPora naxü nax yimá cute toxũ natauxchaxêêxũcax i ngẽma dexe i êxũguxũ i tomaxã nüxũ yaxuxũ! Rü ngẽxguma taxütãma tomaxã nüxũ quixuxgu i taxacũchiga nax yixĩxũ, rü tá cuxũ tigu rü itanagu i cunatü rü guxũma i cutanũxũgü. Pema rü perü petawa toxna pexu nax toxna penapuxũxũcax i torü ngẽmaxũgü —ñanagürügü. ¹⁶Rü yemaacü ga ngĩma rü Chaũchóũxũtawa ixü rü auxãcũma ngĩgürügü nüxũ: —Cuma rü tama cuchoxwaxe rü chauxchi cuxai. Rü chautanũxũna cunaxã i wüxi i dexe i êxũguxũ, natürü tama chomaxã nüxũ quixu nax ñuxü ñaxũ i ngẽma orearü ngãxũga —ngĩgürügü. Rü nüma ga Chaũchóũ rü ngĩxü nangãxũga rü ñanagürü: —Woo chaunatũmaxã rü chauẽmaxã rü tama nüxũ chixu, rü yexera i cumaxã rü taxütãma nüxũ chixu —ñanagürü. ¹⁷Natürü ga ngĩma rü yema 7 ga ngunexũ ga nagu napetaexũ rü naxũtawa íxauxecha, rü nüxũ ícaaxũ. Rü yexguma norü 7 ga ngunexũwa nanguxgu, rü düxwa ngĩmaxã nüxũ nixu ga yema dexe ga êxũguxũarü ngãxũga. Rü yexguma ga ngĩma rü ngĩtanũxũmaxã nüxũ iyarixu. ¹⁸Rü yema norü 7 ga ngunexũgu ga tauta yanaxücuxgu ga üaxcü, rü nüma ga Piritéutanũxũgü rü Chaũchóũmaxã

nüxũ nayarũxugü, rü ñanagürügü: —Curü ore i êxũguxũ rü ñaxũchiga nixĩ, “Rü ngẽma maixcuraxũ rü berurechiga nixĩ. Rü ngẽma poraxũ rü aichiga nixĩ” —ñanagürügü. Rü nüma ga Chaũchóũ rü nanangãxũ rü ñanagürü: —Choxmax pemaxã nüxũ iyaxu, rü ngẽmacax nixĩ i nüxũ pecuaxũ i norü ngãxũga —ñanagürü. ¹⁹Rü yexgumatama ga Cori ya Tupanaãxẽ ya Üünexũ rü Chaũchóũmaxã inacuxax. Rü nüma ga Chaũchóũ rü íane ga Acaróũwa naxü rü 30 ga yatü yexma nayadaí. Rü yema napuxũxũ ga naxchirumaxã nüxũ nanaxütanü ga yema yatügü ga dexe ga êxũguxũarü ngãxũgaxũ cuaxgũxũ. Rü yemawena ga Chaũchóũ rü nuãcũma nanatũchĩcax natáegu. ²⁰Rü yema naxmax ga ngĩmaxã iyangĩcü rü ngĩnatü rü wüxi ga Chaũchóũmücũna ngĩxũ namu.

Chaũchóũ rü búrchicüramaxã Piritéutanũxũgũxũ nadai

15 ¹Rü ñuxre ga tauemacü nawena ga yema guxchaxũ, rü Chaũchóũ rü wenaxarü naxmaxcax natáegu ga yexguma tríguarü buxguwa nanguxgu. Rü wüxi ga chĩbuxacü ngĩxũ tũxũ yẽma naga. Rü yexguma yẽma nanguxgu rü naxtũxũ ñanagürü: —Ngĩrü ucapugu chaxücu nax ngĩxũ íchayadauxũcax i choxmax —ñanagürü. Natürü ga guxema naxtũ rü tama tayaxücuxẽxẽ. ²Rü ñatarügü nüxũ: —Choma nagu charũxĩnũgu rü marü tama cungĩxwaxe rü ngẽmacax wüxi i cumücũna ngĩxũ chamu. Natürü ingexma i ngĩeyax i rübumaecü i cuxmaxũ rümemaecü. iRü ngĩmaxã

naxāxmaḡ! —ñatagürü. ³Natürü ga nūma ga Chaüchóũ rü nanu. Rü naḡtūxũ nangāxũ rü ñanagürü tüxũ: —Ñuxma rü taxūtáma chaugagu nixĩ i ngēma chixexũ i cutanūxũ i Piritéutanūxũgūmaxā chaxūxũ —ñanagürü. ⁴⁻⁵Rü yema ñaxguwena rü ñuxūchi 300 ga ngowagü inayauxũ rü taxrechigü nügürexūwa nayanāixgü. Rü yemagürexūwa nayangacuchigü ga üxü ga iyauxrane. Rü ñuxūchi Piritéutanūxũgüarü tríguchitaxūwa nayangexgü ga yema ngowagü. Rü yemaacü nixae ga yema trígu ga marü yexma nutaquexexũ rü yema taxūta ibuxgūxũ. Rü ñuxmata norü úbanecügü rü oribunecügü rü ta nixae. ⁶Rü nūma ga Piritéutanūxũgü rü naxcax ínicaetanü nax texé tixĩxũ ga guxema yexũ wagüxe. Rü düxwa nüxũ nacuaḡxgü ga Chaüchóũ nax yixĩxũ ga norü numaxā yexũ wagüxũ naḡtügagu, yerü ga naxmaḡ ga Chaüchóũ rü wüxi ga namücüna ngĩxũ tamu. Rü yemaçax ga nūma ga Piritéutanūxũgü rü tüxũ ínagu ga guxema naḡtū ngĩmaxā ga yema Chaüchóũ naxmaḡ. ⁷Rü yexguma ga nūma ga Chaüchóũ rü Piritéutanūxũgüxũ ñanagürü: —Ñuxma nax ngexũ pewagüxũ ngĩmaxā i choxmaḡ rü taxūtáma pemaxā icharüngüxmü. Rü yexeraäcü tá pemaxā chanu rü pexũ chadai naxcax i ngēma choxmaḡmaxā pexüxũ —ñanagürü. ⁸Rü yexgumatama norü numaxā nanadai, rü muxūma ga yema Piritéutanūxũgü rü nayue. Rü yemawena ga Chaüchóũ rü nixũ, rü maḡpúne ga Etáũarü āxmaxūwa nayamaxũ. ⁹Rü nūma ga Piritéutanūxũgü rü nanamu ga ñuxre ga

norü churaragü nax Chaüchóũxũ yanayauxgüxũcax. Rü Yudáarü naanegu nayapegü rü yexma nügü ninu ñuxmata maḡpúneane ga Léiwa nangugü. ¹⁰Rü yema Yudátanūxũ rü nüxna nacagüe rü ñanagürügü: —¿Taxacüwa nua pexĩ? —ñanagürügü. Rü nūma ga Piritéutanūxũgü rü nanangāxũgagü rü ñanagürügü: —Chaüchóũwe tangēgü nax tayayaxuxũcax nax naxütanüāxũcax ga yema tomaxā naxüxũ —ñanagürügü. ¹¹Rü yemaxũ naxĩnüegu rü 3,000 ga yatügü ga Yudátanūxũ rü Chaüchóũcax nayadaugü nagu ga yema āxmaxũ ga guma maḡpúne ga Etáũwa yemaxũ. Rü Chaüchóũxũ ñanagürügü: —¿Tama ėxna nüxũ cucuaḡ i ngēma Piritéutanūxũgü rü toxũ nax naporamaegüxũ? ¿Rü tüxcüũ guxchaxūwa toxũ cungexmagüxēxē? —ñanagürügü. Rü Chaüchóũ nanangāxũga rü ñanagürü: —Choma rü chaxütanü naxcax ga yema chomaxā naxügüxũ —ñanagürü. ¹²⁻¹³Rü nümagü ga Yudátanūxũgü rü nanangāxũgagü rü Chaüchóũxũ ñanagürügü: —Toma nua taxĩ nax cuxũ tarüyauxgüxũcax, rü Piritéutanūxũgüna cuxũ tamugüxũcax —ñanagürügü. Rü nūma ga Chaüchóũ rü nanangāxũga rü ñanagürü: —Marü name. iNatürü chomaxā ipexüga nax taxūtáma choxũ pimáxũ! —ñanagürü. Rü taxre ga napanāxāmaxā nayanāixgü rü yemaacü nayagagü. ¹⁴Rü yexguma Léiwa nangugüga ga yema Chaüchóũxũ iyauxgüxũ, rü nūma ga Piritéutanūxũgü rü taāxēmaxā aita naxüe. Natürü Cori ya Tupanaāxē rü Chaüchóũmaxā inacuḡ, rü yema napanāxā ga namaxā yanāixgüaxũ rü ñoma tünütarüxũ

inacaũgũ rü napüxmexẽwa ínayi. ¹⁵Rü yexguma ga Chaũchóũ rü nanayaxu ga wüxi ga búrichicüra ga yexma üxũ ga tauta mea ipaxũ. Rü yemamaxã tüxũ nadai ga 1,000 ga Piritéutanüxũgũ.

.....

Chaũchóũ rü Daríra

16 ⁴Rü yemawena ga Chaũchóũ rü wüxi ga nge ga Daríragu ãégacüxũ nangẽxẽ. Rü ngĩma rü Choréxaru tuächigu ixächiũ. ⁵Rü nümagü ga yema Piritéutanüxũgiaru ãëxgacügü rü Daríraxütawa naxi rü ñanagürügü ngĩxũ: —iChaũchóũxũ nawomüxẽxẽ, rü nüxna naca nax ngextá ne naxũxũ i ngẽma norü pora, nax ngẽmaäcü nüxũ tariporamaegüxũcax, rü tayayauxgüxũcax, rü tayanajixgüxũcax! Rü wüxichigü i toma rü tá cuxna ngĩxũ taxã i 1100 tachinü i diëru ega cunaxüxgux i ngẽma —ñanagürügü ngĩxũ. ⁶Rü yexguma ga ngĩma rü Chaũchóũxũ ngĩgürügü: —iChomaxã nüxũ ixu nax ngextá ne naxũxũ i ngẽma curü pora! ¿Rü ñuxácü cuxũ inajixgu nixi i taxuacü cugü íquiwxũ? —ngĩgürügü. ⁷Rü Chaũchóũ ngĩxũ nangãxũga rü ñanagürü: —Ngëxguma chi 7 i würatüxü i naxchaxmüünaxcax i tauta mea ipagüxũmaxã choxũ yanajixgügu, rü tá íchanaturaächi rü ngexürüümare tá chixi. ⁸Rü nümagü ga Piritéutanüxũgiaru ãëxgacügü rü Daríraxütawa nanana ga 7 ga würatüxü ga naxchaxmüünaxcax ga tauta ipagüxũ, rü yemamaxã Chaũchóũxũ íyanajix ga Daríra ga yexguma ínapeyane. ⁹Rü naxũpa ga nax yanáiãxũ rü wüxi ga

ucapugu iyacuxgü ga ñuxre ga Piritéutanüxũgü. Rü ñuxmachi aita ixü rü ngĩgürügü: —iPa Chaũchóũx, Piritéutanüxũgü rü cuxcax ínayaxüächi! —ngĩgürügü. Rü yexguma ga Chaũchóũ rü nanacaũgü ga yema würatüxü ga naxchaxmüünaxcax, ñoma wüxi i napanaxã i marü ixaxürüxũ. Rü yemaacü ga Piritéutanüxũgü rü tama nüxũ nacuxgü ga ngextá nax ne naxũxũ ga norü pora. ¹⁰Rü ga Daríra rü Chaũchóũxũ ngĩgürügü: —Choxũ cuwomüxẽxẽ rü chomaxã quidora. iNatürü i ñuxma rü aixcúma chomaxã nüxũ ixu rü ñuxácü cuxũ inajixgu nixi i taxuacü cugü íquiwxũ! —ngĩgürügü. ¹¹Rü Chaũchóũ ngĩxũ nangãxũga rü ñanagürü: —Ngëxguma chi ngexwacaxxũchixü i napanaxãmaxã choxü pinajixgügu, rü tá íchanaturaächi rü ngexürüüxũ i duüxürüümare tá chixi —ñanagürü. ¹²Rü yexguma ga Daríra rü wüxi ga ngexwacaxxũ ga napanaxã iyaxu, rü yemamaxã Chaũchóũxũ íyanajix ga yexguma ínapeyane. Rü noxrürüütama rü wüxi ga ucapugu ñuxre ga Piritéutanüxũgüxũ iyacuxgü. Rü ñuxüchi ga ngĩma rü aita ixü rü ngĩgürügü: —Pa Chaũchóũx, Piritéutanüxũgü rü cuxcax ínayaxüächi —ngĩgürügü. Rü yexguma ga Chaũchóũ rü nagu nacaũgü ga yema napanaxã ñoma tünüta ga íxnütaxũgu icaügüxürüxũ. ¹³Rü yexguma ga Daríra rü Chaũchóũxũ ngĩgürügü: —Ñuxmarüta wena choxü cuwomüxẽxẽ rü wena chomaxã quidora. iRü chomaxã nüxũ ixu rü taxacü ixüxũ nax cuxũ ináixũcax! —ngĩgürügü. Rü nüma ga Chaũchóũ rü ngĩxũ nangãxũga, rü

ñanagürü: —Ngëma tá cuxüxü nixí i 7 cütagu choxü ícumuxüyaexü rü ngëma 7 cüta i chauyae tá ngëma naxchiruarü muruüwa meamatama cunawäxcu. Rü ngëxguma i choma rü tá íchanaturaächí rü ngexürüüxü i duüxürüümare tá chixí —ñanagürü. Rü yexguma ga Daríra rü Chaüchóüxü ipexëxë. Rü 7 cütagu ínamuxü ga nayae nawa ga yema naxchiruarü muruxü. ¹⁴Rü yemawena rü meama inapu ga yema naxchiruarü muruxü. Rü ñuxmachi aita ixü rü ngígürügü: —Pa Chaüchóüx, Piritéutanüxügü rü cuxçax ínayaxüächí —ngígürügü. Rü yexguma nayuxnagü ga Chaüchóü rü nanapu ga yema naxchiruarü muruxü ga nayae nawa nadachapaxaxü. ¹⁵Rü yexguma ga ngíma ga Daríra rü Chaüchóüxü ngígürügü: —Ídorataxüchixü! ¿Rü ñuxäcü chomaxä nüxü quixu nax cuchoxwaxexü? Rü marü tomaepüxcüna nixí i choxü cuwomüxëxü rü ñomarüta tama chomaxä nüxü quixu nax ngextá ne naxüxü i ngëma curü pora. ¹⁶Rü ngíma ga Daríra rü wüxichigü ga ora nüxü ícaxüxüecha rü yemaçax ga nüma ga Chaüchóü rü nachixeäxë rü düxwa yuxgu nügümaxä narüxínü. ¹⁷Rü düxwa Daríramaxä nüxü nixu rü ñanagürü: —Chorü bucürüwa taxúema choxü tiyoeru, yerü naxüpa ga nax chabuxü rü Tupanacaxtama woe íchaxüxüchi. Natürü ngëxguma chi choxü yayoerugügu rü ngëxguma i choma rü tá íchanaturaächí rü ngexürüüxü i duüxürüümare tá chixí —ñanagürü. ¹⁸Rü yexguma ga Daríra rü nüxü nax nacuáxü rü aixcümáxü ngímaxä nax yaxuxü ga Chaüchóü rü

Piritéutanüxügüarü äëxgacüçax íyacaxëxë, rü ngígürügü: —ÍÑuxmawaxi nua pexí! Erü Chaüchóü rü marü chomaxä nüxü nixu i taxacüwa nax ne naxüxü i norü pora —ngígürügü. Rü yexguma ga Piritéutanüxügüarü äëxgacügü rü yéma naxí ngímaxä ga yema diëru ga ngíxna ngíxü naxuaxügücü. ¹⁹Rü yexguma ga Daríra rü Chaüchóüxü ngígüperemawa inapexëxë. Rü wüxi ga yatüçax ica nax yayoöxüçax ga yema 7 cüta ga nayae. Rü ñuxmachi ga ngíma rü inaxügü ga nax nacuáxäxü. ²⁰Rü aita ixü rü ngígürügü: —Pa Chaüchóüx, Piritéutanüxügü rü cuxçax ínayaxüächí —ngígürügü. Rü nüma ga Chaüchóü rü nabáixächí rü nagu narüxínü ga yema togü ga ngunexügürüxü nügü nax ínapoxüxü, natürü tama nüxü nacuax ga Cori ya Tupana rü marü nüxna nax yaxügachixü. ²¹Rü yexguma ga nümagü ga Piritéutanüxügü rü nayayauxgü rü nanacaxüxetügü. Rü íane ga Gáchawa nanagagü ga ngextá cadéna ga bróüchenaxçaxmaxä ínangaxügüäxüwa. Rü poxcupataüarü caerüxüarü dixeguwa nanapuracüxëgü. ²²Natürü ga yema nayae ga Chaüchóü rü paxama wena naya.

Chaüchóüarü yuxchiga

²³Rü nümagü ga Piritéutanüxügüarü äëxgacügü rü nataäxëgü rü nanaxüchiügü ga Chaüchóüxü nax yayauxgüxü. Rü norü tupana ga Dagóüçax naxüna nadai rü ñuxüchi naxçax ínanagu. Rü ñaäcü nawiyaegü: —Tóru tupana rü taxmexgu nananguxëxë i tóru uanü i Chaüchóü

—ñanagürügü. ²⁴Rü yexguma yema togü ga Piritéutanüxügü nüxü daugügu, rü nümagü rü ta nawiyaegü rü norü tupanaxü nicuaxüxügü rü ñanagürügü: —Tórü tupana rü taxmexgu nananguxê i tórü uanü i Chaüchóü ga tórü naanegü chixexêxü rü tamücügü tüxü daixü —ñanagürügü. ²⁵Rü poraäcüxüchi nataäxêgü, rü yemacax Chaüchóücax inacagü nax napexewa nagagüaxücax rü nagu nax yadauxcüraxügüxücax. Rü poxcupataüwa Chaüchóüxü inagaxüchigü rü norü tupanapatawa nanagagü. Rü taxre ga caxtaarü ngäxümachatexegu nanachixêxêgü. Rü yéma inücaxü nayaxixêgü rü nagu nidauxcüraxügü. ²⁶Rü yexguma ga nüma ga Chaüchóü rü yema buxü ga yapuchigüxüxü ñanagürü: —iYima taxre ga caxtagü ya daa ngutaquexepataüarü ngäxüwa ngêxmagünegu choxü ingixêxê nax yimagü changüxüxücax! —ñanagürü. ²⁷Rü guxüma ga Piritéutanüxügüarü äëxgacügü rü nawa nayexmagü ga guma ngutaquexepataxü ga yatüxügümaxä rü ngexügümaxä ääcune. Rü dauxnawa nayexmagü ga 3,000 ga duüxügü ga yéma nüxü rüdaunüxü ga yema Chaüchóügu idauxcüraxügüxü ga ñaxtüchiüwa. ²⁸Rü

yexguma ga nüma ga Chaüchóü rü Cori ya Tupanana naca rü ñanagürü: —iCuxü chacaaxü, Pa Corix, rü ñuxmarica choxna nacuaaxüchi rü pora choxna naxä nax chaugü chaxütanüxücax naxcax ga guma taxre ga chauxetü ga Piritéugü choxü caxüne! —ñanagürü. ²⁹Rü ñuxüchi naxmexmaxä naxcax nangógü ga guma taxre ga caxta ga ngäxüwa ügüne ga guma ngutaquexepataxü nagu ütaxüne, rü gumagu ningügü ga naxmexgü. ³⁰Rü aita naxü rü ñanagürü: —iChomaxä wüxigu nayue i Piritéutanüxügü! —ñanagürü. Rü yexguma rü guxüma ga norü poramaxä nüxü nacuxneta ga guma taxre ga caxta. Rü guma ngutaquexepataxü rü naétügu nangu ga yema Piritéutanüxügüarü äëxgacügü, rü guxüma ga duüxügü ga yéma yexmagüxü. Rü yema namaxügu nadaixüarü yexera narümumae ga yema Piritéutanüxügü ga Chaüchóü daixü ga yexguma nayuxgu. ³¹Rü yemawena rü inangugü ga naeneegü rü natanüxügü ga Chaüchóü. Rü nanayauxgü ga naxüne. Rü nanatü ga Manóa ítäxügu nayataxgü ga Chóra rü Estaüarü ngäxüwa. Rü 20 ga taunecü nixi ga Chaüchóü ga Iraéanecüäxgümaxä inacuáxü.